

Suvestinė redakcija nuo 2007-05-17 iki 2013-12-28

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2006, Nr. [78-3062](#), i. k. 1061010NUTA000X-743

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

N U T A R I M A S

DĖL KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS PLĖTROS PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2006 m. liepos 4 d. Nr. X-743

Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Ilgalaikių valstybinių saugumo stiprinimo programų rengimo plano, patvirtinto Seimo 2004 m. liepos 15 d. nutarimu Nr. IX-2382 (Žin., 2004, Nr. [115-4287](#)), 1 punktu, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo (Žin., 1997, Nr. [2-16](#); 2004, Nr. [39-1270](#)) 5 straipsnio 2 dalimi ir vykdydamas tarptautinius įsipareigojimus, susijusius su Lietuvos naryste NATO, n u t a r i a:

1 straipsnis.

Patvirtinti Krašto apsaugos sistemos plėtros programą (pridedama).

2 straipsnis.

Siūlyti Vyriausybei užtikrinti Krašto apsaugos sistemos plėtros programoje numatytų priemonių įgyvendinimą.

SEIMO PIRMININKAS

VIKTORAS MUNTIANAS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Seimo
2006 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. X-743

KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS PLĖTROS PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krašto apsaugos sistemos plėtros programa (toliau – Programa) siekiama nustatyti krašto apsaugos sistemos pajėgumų ilgalaikės plėtros kryptis Lietuvos nacionaliniams poreikiams užtikrinti ir valstybei skirtiems Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (toliau – NATO) pajėgų tikslams įgyvendinti.

2. Šis dokumentas yra pagrindas trumpojo ir vidutinio laikotarpio krašto apsaugos sistemos planavimo dokumentams rengti.

3. Programa bus įgyvendinama 2006-2014 m. Ji turi būti svarstoma ir atnaujinama keičiantis Lietuvos nacionalinio saugumo strategijai, patvirtintai Seimo 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. IX-907 (Žin., 2002, Nr. [56-2233](#)), ir NATO strateginės koncepcijos principams.

II. ESAMA BŪKLĖ

4. Lietuvos strateginė aplinka reikšmingai pasikeitė 2004 m., valstybei tapus NATO ir Europos Sąjungos (toliau – ES) nare. Aktyvi narystė NATO ir ES, kolektyvinės gynybos garantijos yra Lietuvos gynybos politikos ir planavimo pagrindas. Būdama aktyvi NATO narė, Lietuva rengia pajėgumus NATO kolektyvinės gynybos ir kitoms plataus spektro operacijoms.

5. Iki narystės NATO Lietuvos krašto apsaugos sistemos pajėgumų plėtra buvo grindžiama teritorinės gynybos principais. 2001 m. pradėta pertvarka padės visapusiškai integruotis į kolektyvinės gynybos sistemą. Narystė NATO suteikė Lietuvai galimybę naudotis kolektyviniais pajėgumais ir turėti tokius pajėgumus, kokių dėl ribotų išteklių pati negalėtų sukurti. Lietuvos kariuomenė (toliau – kariuomenė) pertvarkoma taip, kad atitiktų narystės NATO reikalavimus.

6. Lietuva dalyvauja NATO pajėgų planavimo procese ir siekia įnešti savo indėlį į NATO kolektyvinės gynybos sistemą. NATO pajėgų tikslai yra sudedamoji gynybos planavimo sistemos dalis. NATO pajėgų tiksluose yra suformuluoti reikalavimai Lietuvos krašto apsaugos sistemos pajėgumams, būtiniams NATO kolektyvinei gynybai ir paskiroms operacijoms vykdyti. Kariniai pajėgumai plėtojami remiantis NATO standartais, kurie nustato sąveikumo reikalavimus žvalgybos, informacijos apsaugos, vadovavimo ir valdymo ir kitose srityse.

7. Įsitraukusi į NATO pajėgų planavimo procesą, Lietuva plėtoja NATO stiprinti reikalingus pajėgumus ir nekuria tokių, kurių kitos NATO narės turi pakankamai. Pavyzdžiui, Lietuva neinvestuoja į kovinių orlaivių įsigijimą, bet skiria išteklius kitoms NATO svarbioms sritims.

8. Per pastaruosius metus Lietuva padarė didžiulę pažangą kurdama pajėgumus kolektyvinei gynybai ir nacionalinėms užduotims vykdyti. Krašto apsaugos sistemos pajėgumų pertvarkymo planus gerai vertina sąjungininkės; Lietuvos kariniai vienetai nuolat dalyvauja tarptautinėse operacijose. Tačiau dėl lėšų trūkumo kol kas Lietuvos turimi pajėgumai nepakankami tinkamai vykdyti šiuolaikines ilgalaikes kovines operacijas. Sparčiai kintant ir tobulėjant karinėms technologijoms, kyla grėsmė, kad ateityje kariuomenė, neturėdama modernios ginkluotės ir karinės technikos, dėl technologijos atotrūkio bus nepajėgi veikti kartu su sąjungininkėmis.

9. Iki 2001 m. daugiausia lėšų buvo išleista infrastruktūrai gerinti, todėl kariniams vienetais aprūpinti ginkluote ir karine technika buvo skiriama maža Krašto apsaugos ministerijai skirtų asignavimų iš valstybės biudžeto dalis. Krašto apsaugos sistemos pajėgumai buvo aprūpinti iš užsienio valstybių gauta parama, įvairių gamintojų bei modelių ginkluote ir karine technika. Ji buvo skirta daugiausia teritorinės gynybos funkcijoms, tačiau nėra tinkama tarptautinėms operacijoms NATO sudėtyje. Didelė dalis šios technikos yra pasenusi, atsarginės dalys jau nebegaminamos, o jų atsargos – ribotos. Norint išlaikyti šią įrangą tinkamos parengties, reikia nuolat didinti

eksploatacijos išlaidas, o tai krašto apsaugos sistemai didelę finansinę naštą.

10. Nuo 2001 m. ginkluotei ir karinei technikai, atitinkančiai šiuolaikinius reikalavimus, įsigyti skiriama vis daugiau lėšų. 2001–2005 m. įsigyta vidutinio nuotolio prieštankinės ginkluotės, taktinio ryšio radijo stočių, vidutinio nuotolio radarų, vidutinio tonažo krovininių sunkvežimių, trumpojo nuotolio priešlėktuvinės gynybos sistemų. Lietuvai tapus NATO nare, dar aktualiau tapo karinius vienetus aprūpinti modernia ginkluote ir karine technika. Kadangi Lietuva prisiėmė su kolektyvine gynyba susijusius įsipareigojimus ir kartu su kitomis valstybėmis dalyvauja tarptautinėse plataus spektro operacijose, kariniai vienetai turi būti aprūpinti modernia ir sąveikia su sąjungininkių technika ir ginkluote.

11. Šiuo metu krašto apsaugos sistema neturi pakankamai pajėgumų visoms jai priskirtoms užduotims vykdyti. Pagrindiniai pajėgumų trūkumai:

11.1. sausumos pajėgos neturi ilgojo nuotolio netiesioginės ugnies ir ilgojo nuotolio prieštankinės ugnies pajėgumų, modernių šarvuočių, paramos ugnimi sistemos. Krašto apsaugos savanoriai vis dar suskirstyti į didelius teritorinius gynybos vienetus, kurie neatitinka NATO kolektyvinės gynybos koncepcijos;

11.2. karinių oro pajėgų oro gynybos galimybės yra itin ribotos, taip pat baigiasi sraigtasparnių ir taktinių transporto lėktuvų eksploatavimo trukmė;

11.3. karinių jūrų pajėgų turimi jūros išminavimo, pakrančių stebėjimo ir kontrolės pajėgumai nepakankami, baigiasi minų paieškos laivų ir patrulinių katerių eksploatavimo trukmė;

11.4. kariuomenei itin trūksta modernių, greitai reaguojančių logistikos pajėgumų. Logistikos pajėgumai tarptautinėse operacijose dalyvaujančioms pajėgoms remti dar tik pradėti kurti;

11.5. dėl riboto karinių poligonų dydžio nevyksta aukštesnio nei kuopos lygmens mokymai;

11.6. vadovavimo, valdymo ir ryšių sistemos dar tik pradėtos kurti.

III. PROGRAMOS TIKSLAI

12. Krašto apsaugos sistemos pajėgumai bus plėtojami taip, kad atitiktų šiuos reikalavimus:

12.1. efektyvumo – pajėgumų tarpusavio sąveikumas ir sąveikumas su sąjungininkių pajėgomis, tinkamas pasirengimas plataus spektro operacijoms, judrumas, gebėjimas sklandžiai veikti daigianacionalinių dalinių sudėtyje;

12.2. perdislokavimo – geba strateginiu oro, jūrų ir sausumos transportu arba geležinkelio būti perdislokuotam į veiksmų rajoną už Lietuvos ribų;

12.3. išsilaikymo – geba operacijų metu dėl veiksmingos logistikos sistemos išsilaikyti nustatytą laiką;

12.4. plataus panaudojimo – geba dalyvauti plataus spektro operacijose: kariniai vienetai pajėgūs reaguoti į visų tipų grėsmes, krizes ir nelaimes Lietuvos teritorijoje ir už jos ribų;

12.5. išgyvenamumo – geba operacijų metu veikti ekstremaliomis gamtinėmis sąlygomis, apsisaugoti nuo masinio naikinimo ginklų ir veikti aplinkoje, užterštoje radioaktyviosiomis, biologinėmis ir cheminėmis medžiagomis;

12.6. veiksmingo vadovavimo ir valdymo – geba užtikrinti pažangių, sąveikių ir judrių vadovavimo, valdymo ir ryšių sistemų veikimą.

13. Kad atitiktų nurodytus reikalavimus, krašto apsaugos sistemos pajėgumai turės būti atitinkamai organizuoti, parengti ir aprūpinti. Tam reikės tinkamai parengto personalo, modernios ginkluotės, technikos ir įrangos, tinkamų vadovavimo ir valdymo bei kovinio rengimo sistemų.

14. Programos tikslai:

14.1. pertvarkyti kariuomenę taip, kad 2014 m. 10 procentų sausumos pajėgumų galėtų nuolat dalyvauti tarptautinėse operacijose, o 50 procentų jų būtų organizuoti, išmokyti ir apginkluoti ir bet kada galėtų būti perdislokuoti už Lietuvos ribų; parengti karines oro pajėgas ir karines jūrų pajėgas prisidėti formuojant ir siunčiant į tarptautines operacijas įvairaus dydžio karinius vienetus;

14.2. kurti ir išlaikyti krašto apsaugos sistemos pajėgumus, gebančius teikti paramą valstybės ir savivaldybių institucijoms, vykdyti Vyriausybės nustatytą objektų apsaugą ir gynybą,

oro erdvės ir jūros stebėjimą, užtikrinti Lietuvos kaip priimančiosios šalies paramos teikimą ir krizių valdymo sistemos veiksmingumą.

IV. UŽDAVINIAI IR PRIORITETAİ

15. Lietuvos nacionalinėms reikmėms ir valstybės tarptautinių įsipareigojimų vykdymui užtikrinti būtina įgyvendinti šiuos Programos uždavinius:

15.1. parengti ir išlaikyti Motorizuotąją pėstininkų brigadą (toliau – MPB) „Geležinis Vilkas“, gebančią tarptautinėms operacijoms skirti ir rotuoti pėstininkų batalioną bei kovinės paramos ir kovinio aprūpinimo vienetus, priskiriamus bataliono dydžio pėstininkų grupei;

15.2. parengti ir išlaikyti Specialiųjų operacijų junginį, gebantį turimais kontrteroristiniais pajėgumais prisidėti prie kovos su terorizmu;

15.3. sukurti veiksmingą Nacionalinės oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemą, integruotą į NATO vientisą oro gynybos sistemą ir užtikrinančią maksimalią oro erdvės apsaugą;

15.4. sukurti ir išlaikyti išminavimo, teritorinės jūros, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimui ir kontrolei, paieškos ir gelbėjimo darbams atlikti būtinus pajėgumus;

15.5. parengti krašto apsaugos savanorius, gebančius papildyti reguliariusius dalinius ir reaguoti į nekarinio pobūdžio grėsmes;

15.6. sukurti ir išlaikyti logistikos pajėgumus, gebančius užtikrinti nacionalinius ir kolektyvinės gynybos poreikius ir prisidėti prie NATO ir ES logistikos pajėgumų;

15.7. tobulinti ir sukurti modernią karinio mokymo sistemą, užtikrinti, kad krašto apsaugos sistemos personalas būtų parengtas veiksmingai vykdyti pavestas užduotis;

15.8. pertvarkyti krašto apsaugos valdymo sistemą ir stiprinti vadovavimo, valdymo ir ryšių, karinės žvalgybos ir kontržvalgybos pajėgumus, užtikrinti demokratinę civilių kontrolės principą.

16. Pagrindiniai Programos prioritetai yra:

16.1. parengti rotuojamą bataliono dydžio pėstininkų grupę ir atitinkamus kovinės paramos ir kovinio aprūpinimo vienetus tarptautinėms operacijoms;

16.2. plėsti oro erdvės stebėjimo, kontrolės ir gynybos sistemą ir ją visiškai integruoti į NATO vientisą oro gynybos sistemą.

V. UŽDAVINIŲ ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS

17. Programos uždaviniams įgyvendinti bus imamasi šių priemonių:

17.1. MPB „Geležinis Vilkas“, gebančiai tarptautinėms operacijoms skirti ir rotuoti pėstininkų batalioną, ir kovinės paramos ir kovinio aprūpinimo vienetams, priskiriamams bataliono dydžio pėstininkų grupei, parengti ir išlaikyti:

17.1.1. rengiamos, tinkamai organizuotos, aprūpintos modernia ginkluote ir karine technika bataliono dydžio pėstininkų grupės ir atitinkami kovinės paramos ir kovinio aprūpinimo vienetai, o jų personalas išmokytas veikti tarptautinėse operacijose;

17.1.2. rengiami ir išlaikomi išminavimo sausumoje pajėgumai;

17.1.3. plėtojami kovos prieš atominį, cheminį ir biologinį ginklą pajėgumai;

17.2. Specialiųjų operacijų junginys komplektuojamas pagal specialius reikalavimus personalui ir aprūpinamas specialia ginkluote ir karine technika, kad būtų pajėgus turimais kontrteroristiniais pajėgumais prisidėti prie kovos su terorizmu iniciatyvų;

17.3. veiksmingai Nacionalinės oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemai, integruotai į NATO vientisą oro gynybos sistemą, užtikrinančiai maksimalią oro erdvės apsaugą, sukurti:

17.3.1. kuriami ir išlaikomi pajėgumai, būtini Nacionalinei oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemai integruoti į bendrą NATO vientisą oro gynybos sistemą;

17.3.2. plėtojami priimančiosios šalies paramos oro policijos misijai ir kitoms funkcijoms vykdyti būtini pajėgumai;

17.4. kuriami ir išlaikomi išminavimo, teritorinės jūros, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimo ir kontrolės pajėgumai, taip pat pajėgumai paieškos ir gelbėjimo

darbams atlikti:

17.4.1. plečiami minų paieškos pajėgumai;

17.4.2. modernizuojama ir išlaikoma ginkluotė, karinė technika ir įranga, būtina teritorinei jūrai, išskirtinei ekonominei zonai ir kontinentiniam šelfui stebėti ir kontroliuoti, taip pat keitimuisi informacija su kitomis valstybės institucijomis ir sąjungininkėmis užtikrinti;

17.4.3. atnaujinama paieškos ir gelbėjimo darbams būtina karinė technika ir įranga, vykdomi mokymai ir pratybos siekiant išlaikyti reikiamu lygiu parengtą personalą paieškos ir gelbėjimo darbams;

17.5. krašto apsaugos savanoriams, gebantiems papildyti reguliariusius karinius vienetus ir reaguoti į nekarinio pobūdžio grėsmes, parengti:

17.5.1. kuriami ir išlaikomi aktyviojo rezervo pajėgumai tarptautinėms operacijoms;

17.5.2. vykdomos krašto apsaugos savanoriams priskirtos svarbių objektų apsaugos funkcijos ir išlaikomi tam būtini pajėgumai;

17.6. kuriami ir išlaikomi logistikos pajėgumai, gebantys užtikrinti nacionalinius ir kolektyvinės gynybos poreikius ir prisidėti prie NATO ir ES logistikos pajėgumų:

17.6.1. plėtojami karių ir krovinių vežimo taktiniais transporto lėktuvais pajėgumai;

17.6.2. kuriami ir išlaikomi vandens valymo, judėjimo kontrolės pajėgumai;

17.6.3. užtikrinama logistikos parama kariniams vienetams;

17.6.4. kuriami ir išlaikomi medicinos pajėgumai tarptautinėms operacijoms;

17.6.5. plėtojami pajėgų ginkluotės ir technikos remonto pajėgumai;

17.6.6. plėtojami medicinos pajėgumai nacionalinėms reikmėms;

17.7. tobulinant ir siekiant sukurti modernią karinio mokymo sistemą bei užtikrinant krašto apsaugos sistemos personalo parengimą veiksmingai vykdyti pavestas užduotis, bus patikslintos karinio mokymo institucijų funkcijos, kad būtų išvengta jų dubliavimo, keičiama darbo organizavimo tvarka, parengti individualaus mokymo standartai, vykdomas aktyviojo rezervo karių mokymas;

17.8. krašto apsaugos valdymo sistemai pertvarkyti ir stiprinti vadovavimo, valdymo ir ryšių, karinės žvalgybos ir kontržvalgybos pajėgumus, užtikrinti demokratinę civilių kontrolės principą:

17.8.1. vykdoma krašto apsaugos sistemos institucijų reforma, Krašto apsaugos ministerijos Gynybos štabas ir pajėgų štabai pertvarkomas į Jungtinį štabą;

17.8.2. rengiami ir išlaikomi pajėgumai krizių valdymo sistemos ir mobilizacijos sistemos veiklai užtikrinti, krašto apsaugos sistemos materialinio ir informacinio aprūpinimo uždaviniams įgyvendinti; Lietuvos mokslo ir gamybos potencialas maksimaliai panaudojamas gynybos reikmėms;

17.8.3. atnaujinama ir modernizuojama ryšių ir informacinių sistemų įranga, karinės žvalgybos ir kontržvalgybos pajėgumai.

18. Vykdamas Programos įgyvendinimo priemones daugiausia dėmesio bus skiriama kariniams vienetams ir pajėgumams išlaikyti nustatytos parengties, personalo valdymo politikai tobulinti, karinei įrangai ir ginkluotei, infrastruktūrai modernizuoti:

18.1. Parengties lygiai. Kariniai vienetai bus skirstomi į aukštos parengties, žemesniosios parengties ir ilgalaikio telkimo pajėgas. Karinių vienetų parengties lygiai ir jų išlaikymas priklausys nuo Krašto apsaugos ministerijai skiriamų asignavimų iš valstybės biudžeto. Daugiausia dėmesio bus kreipiama į karinius vienetus, paskirtus į NATO greitojo reagavimo pajėgas ir numatytus dalyvauti tarptautinėse operacijose ar pasitelkti ištikus krizei šalies viduje:

18.1.1. Sausumos pajėgos. Daugiausia dėmesio skiriama MPB „Geležinis Vilkas“, ypač bataliono dydžio pėstininkų grupei, kuri 2006 m. turi pasiekti 180 dienų, o 2009 m. – 60 dienų parengtį. Krašto apsaugos savanoriai rengiami užtikrinti aktyviojo rezervo karių, kurie papildo reguliariusius karinius vienetus, tinkamą parengtį;

18.1.2. Karinės oro pajėgos. Dėmesys sutelktas NATO vykdomos oro policijos funkcijų įgyvendinimui užtikrinti. Bus užtikrintas nacionalinės oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistemos integravimas ir patikimas veikimas NATO vientisoje oro gynybos sistemoje, toliau plėtojamas

bendradarbiavimas šioje srityje su Latvija, Estija ir kitomis sąjungininkėmis;

18.1.3. Karinės jūrų pajėgos. Ypatingas dėmesys bus skiriamas minų paieškos klasės laivams, kad būtų užtikrintas vieno laivo dalyvavimas NATO nuolatinės parengties priešmininių laivų junginyje, taip pat funkcijoms stebėti, kontroliuoti ir ginti teritorinę jūrą, bendradarbiaujant su kitomis valstybės institucijomis stebėti ir kontroliuoti išskirtinę ekonominę zoną ir kontinentinį šelfą;

18.1.4. Specialiųjų operacijų junginys. Specialiųjų operacijų junginys bus plėtojamas taip, kad taptų vienu iš aukščiausios parengties karinių padalinių, vykdančių užduotis už Lietuvos ribų;

18.1.5. Logistikos valdyba. Daugiausia dėmesio skiriama bataliono dydžio pėstininkų grupės vienetų kovinei parengčiai ir dislokuotų ar numatomų dislokuoti vienetų išsilaikymui užtikrinti;

18.2. Personalo komplektavimas. Krašto apsaugos sistemos personalas bus komplektuojamas iš profesinės ir privalomosios karo tarnybos, aktyviojo rezervo karių ir civilių. Aktyvųjų rezervą planuojama sumažinti iki 6 500 karių, privalomosios pradinės karo tarnybos karių bus iki 1 600, kariūnų – iki 200. Siekiant panaikinti personalo poreikio ir faktinio skaičiaus neatitikimą, privalomosios karo tarnybos karių skaičiaus mažėjimą turės atsvirti laipsniškai didėjantis karių profesionalų skaičius, kad būtų išvengta karinių vienetų parengties neigiamų padarinių. Profesinės karo tarnybos karių skaičius didės nuo 7 800 iki 8 450;

Punkto pakeitimai:

Nr. [X-1135](#), 2007-05-17, *Žin.*, 2007, Nr. 58-2228 (2007-05-26), i. k. 1071010NUTA00X-1135

18.3. Aprūpinimo prioritetai. Atsižvelgdamos į karinių įsigijinių specifiką ir siekdamos įsigyjamą įrangą ir ginkluotės suderinamumo ir įsigijinių veiksmingumo, Krašto apsaugos ministerija ir kariuomenė sudarys ilgalaikės įsigijimų sutartis (ilgesnes nei vienus metus) ir teisės aktų nustatyta tvarka prisiims ilgalaikius įsipareigojimus, esant būtinybei numatydamos ilgesnius nei vienus metus pristatymo terminus. Pirmiausia bus atnaujinti esami ar sukurti šie nauji pajėgumai:

18.3.1. sausumos pajėgų:

18.3.1.1. bus įsigijami įvairios paskirties sunkvežimiai ir visureigiai;

18.3.1.2. sausumos pajėgų vienetai laipsniškai bus perginkluojami modernia individualia ir kolektyvine ginkluote;

18.3.1.3. toliau bus vykdoma vidutinio nuotolio prieštankinės ginkluotės pirkimo sutartis. Planuojama įsigyti ilgojo nuotolio prieštankinę sistemą;

18.3.1.4. toliau bus vykdoma trumpojo nuotolio priešlėktuvinės gynybos sistemų pirkimo sutartis;

18.3.1.5. perdislokuojami kariniai vienetai bus aprūpinami individualiomis ir kolektyvinėmis apsaugos nuo atominio, cheminio ir biologinio ginklo priemonėmis;

18.3.1.6. šarvuočiai M113 bus keičiami naujais šarvuotais transporteriais;

18.3.1.7. turimos haubicos bus keičiamos didesnio kalibro ir ilgesnio nuotolio skaitmeninio ugnies valdymo ir kontrolės artilerijos sistemomis;

18.3.1.8. bus įsigyjamos taktinės radijo stotys, vadovavimo ir valdymo informacinės sistemos ir kita ryšio įranga;

18.3.1.9. sausumos pajėgos taip pat bus aprūpinamos ir kita svarbia karine įranga, leidžiančia kariniams vienetais veikti moderniame mūšio lauke (stebėjimo ir nuotolio nustatymo sistemos, naktinio matymo prietaisai);

18.3.2. karinių oro pajėgų:

18.3.2.1. iki 2007 m. pabaigos bus modernizuojami radarai, o iki 2011 m. įsigyta vadovavimo ir valdymo oro operacijoms reikalingos ryšių ir navigacijos ir kita įranga;

18.3.2.2. iki 2012 m. bus įsigyta naujų taktinių transportinių orlaivių;

18.3.2.3. paieškos ir gelbėjimo operacijoms ir medicininei evakuacijai bus įsigyjama naujų ir modernizuojami turimi sraigtasparniai;

18.3.2.4. oro gynybai ir kontrolei užtikrinti bus modernizuojama turima raketinė ginkluotė;

18.3.3. karinių jūrų pajėgų:

18.3.3.1. jūros ir pakrančių stebėjimui ir kontrolei bus įsigyjama modernesnių pakrančių ir išskirtinės ekonominės zonos apsaugos laivų bei povandeninės ir elektroninės žvalgybos priemonių;

18.3.3.2. iki 2009 m. bus pakeisti minų paieškos laivai ir išminavimo technika;

18.3.4. Logistikos valdybos:

18.3.4.1. bus įsigyta daugiafunkcinių specialiosios paskirties kovos aprūpinimo sunkvežimių ir kitų ratinių transporto priemonių; taip pat krovininių paruošimo ir pakrovimo įrangos (konteinerių, kėlimo įrangos, padėklų ir kitų specialiųjų elementų);

18.3.4.2. bus įsigyta įvairios logistinės įrangos perdislokuojamiems logistikos pajėgumams sukurti ir išlaikyti, kurie bus Lietuvos indėlis į aukštesnio lygmens NATO logistikos pajėgumų visumą;

18.3.4.3. bus įsigyta perdislokuojamųjų lauko įrengimų (stovyklavietės įrangos, generatorių, vandens valymo įrenginių) ir specialiosios logistinės įrangos, leidžiančios savarankiškai išlaikyti karinius vienetus, vykdančius operacijas už Lietuvos ribų;

18.3.4.4. bus įsigyta perdislokuojamosios medicininės lauko įrangos, leidžiančios teikti II lygio medicinos paramą kariniams vienetais, vykdančioms operacijas už Lietuvos ribų;

18.4. krašto apsaugos sistemos naudojama infrastruktūra bus nuolat atnaujinama. Lėšos bus skiriamos šaudyklų, mokymo centrų, sandėlių, remonto dirbtuvių, garažų, sporto kompleksų statybai ir rekonstrukcijai. Aviacijos bazė bus pertvarkyta į daugiafunkcišką nacionalinį ir NATO oro uostą, pajėgų užtikrinti oro policijos funkcijų vykdymą ir rengti daugiašalius mokymus, užtikrinti logistikos paramą sąjungininkių orlaiviams pajėgų perdislokavimo metu. Bus plėtojama Aviacijos bazės infrastruktūra – remontuojami kilimo-tūpimo ir riedėjimo takai bei peronai, rekonstruojami angarai, statomos sraigtasparnių priedangos. Pirmenybė bus teikiama esamos infrastruktūros eksploatavimo laikui pailginti, pritaikyti prie pasikeitusios krašto apsaugos sistemos struktūros, modernizuoti ir atnaujinti. Nenaudojama infrastruktūra, taip pat ginkluotė ir technika teisės aktų nustatyta tvarka bus perduodama valstybės ir savivaldybių institucijoms arba naikinama;

18.5. krašto apsaugos sistema plėtos ryšius ir bendradarbiaus su vietinės valdžios institucijomis, švietimo ir mokslo įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis. Ypatingas dėmesys bus skiriamas Lietuvos šaulių sąjungai ir jos tolesniam vystymui atsižvelgiant į naujas sąlygas, Lietuvai tapus NATO nare;

18.6. krašto apsaugos sistema plėtos tarptautinį bendradarbiavimą, ypatingą dėmesį skirs kartu su NATO šalimis narėmis ir narystės Aljanse siekiančiomis valstybėmis įgyvendinamiems projektams. Bus siekiama vykdyti bendrus įsigijimus kartu su NATO šalimis narėmis.

VI. LAUKIAMIE REZULTATAI

19. Įgyvendinus Programos uždavinius bus pasiekti šie rezultatai:

19.1. kariuomenė gebės vienoje operacijoje nuolat išlaikyti bataliono dydžio pėstininkų grupę su visais kovinės paramos ir kovinio aprūpinimo elementais (ne mažiau kaip 1 000 karių) ir Specialiųjų operacijų junginio eskadroną (iki 50 karių) arba trijose operacijose iki kuopos dydžio kovinius vienetus ir papildomus specializuotus kovinės paramos vienetus: vandens valymo vienetą, sprogmenų kenksmingumo šalinimo būrį ir kitus;

19.2. kariniai vienetai ir kitos krašto apsaugos sistemos institucijos teisės aktų nustatyta tvarka teiks pagalbą valstybės ir savivaldybių institucijoms atsakant į nekarinio pobūdžio grėsmes, vienu metu dalyvaudamos dviejose operacijose (iki 950 karių), taip pat į teroristinius išpuolius, užtikrins teritorinės jūros, oro erdvės stebėjimą ir kontrolę, užtikrins krizių valdymo sistemos veiksmingumą.

20. Bus parengti ir išlaikomi nustatytos parengties kariniai vienetai ir pajėgumai, tinkamai ir patikimai vykdančys jiems priskirtas užduotis:

20.1. sausumos pajėgos kartu su sąjungininkių pajėgomis užtikrins šalies gynybą, prisidės prie kolektyvinės gynybos užduočių ir vykdys kitus tarptautinius įsipareigojimus. Sausumos pajėgas sudarys MPB „Geležinis Vilkas“, Juozo Vitkaus inžinerijos batalionas ir krašto apsaugos savanoriai:

20.1.1. MPB „Geležinis Vilkas“ bus pasirengusi vykdyti Šiaurės Atlanto sutarties 5 straipsnyje numatytas operacijas Lietuvos teritorijoje ir užtikrins bataliono dydžio pėstininkų grupės

rotaciją už Lietuvos ribų. MPB „Geležinis Vilkas“ sudarys Karaliaus Mindaugo mechanizuotasis pėstininkų batalionas, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotasis pėstininkų batalionas, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Kęstučio motorizuotasis pėstininkų batalionas, Didžiosios kunigaikštienės Birutės motorizuotasis pėstininkų batalionas, Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos batalionas, aprūpinimo ir paramos kuopos;

20.1.2. Juozo Vitkaus inžinerijos batalionas skirs karinius vienetus bataliono dydžio pėstininkų grupėms, taip pat vykdys išminavimo, pontoninių tiltų statybos, sprogdinimo darbus, atliks povandenines inžinerines užduotis ir prisidės prie tarptautinių įsipareigojimų vykdymo;

20.1.3. atsižvelgiant į naujus reikalavimus, iki šiol teritorinių pajėgų funkcijas atlikusios krašto apsaugos savanorių rinktinės bus pertvarkytos į teritoriniu ir funkcinio pagrindu organizuotas rinktines. Krašto apsaugos savanoriai bus atsakingi už aktyviojo rezervo karių administravimą, valdymą ir mokymą. Krašto apsaugos savanoriams bus keliamos šios užduotys: papildyti reguliariusius karinius vienetus, rengti ir siųsti į tarptautines operacijas pėstininkų vienetus ir įvairių sričių specialistus, teikti paramą valstybės ir savivaldybių institucijoms. Krašto apsaugos savanorius sudarys penkios rinktinės ir Sausumos pajėgų ir rezervo rengimo mokykla (Lietuvos didžiojo kunigaikščio Butigeidžio dragūnų mokomasis batalionas);

20.2. specialiųjų operacijų junginys gebės vykdyti plataus spektro operacijas: nuo bendradarbiavimo su gyventojais ir žvalgybos iki didelio intensyvumo kovinių užduočių. Specialiųjų operacijų junginys bus pajėgus vykdyti kontrteroristines operacijas už Lietuvos ribų, o prireikus ir Lietuvoje. Specialiųjų operacijų junginys taip pat vykdys specialiąją žvalgybą, įkaitų išlaisvinimo operacijas, svarbių asmenų apsaugą;

20.3. Karinės oro pajėgos stebės ir kontroliuos Lietuvos oro erdvę, vykdys oro erdvės virš Vyriausybės nustatytų objektų apsaugą ir gynybą, veš oru aukščiausiojo rango valstybės pareigūnus, karius ir krovinius, atliks paieškos ir gelbėjimo darbus, teiks priimančiosios šalies paramą sąjungininkių pajėgoms ir prisidės prie kitų tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimo. Karinės oro pajėgas sudarys Aviacijos bazė, Oro erdvės stebėjimo ir kontrolės valdyba, Oro gynybos batalionas ir Ginkluotės ir technikos remonto depas;

20.3.1. Aviacijos bazės plėtra užtikrins nacionalinius poreikius ir priimančiosios šalies paramą NATO lėktuvams, vykdantiems oro policijos misiją Baltijos šalyse;

20.3.2. Oro gynybos batalionas vykdys oro erdvės virš strateginių objektų apsaugą ir gynybą;

20.3.3. Oro erdvės stebėjimo ir kontrolės valdyba užtikrins, kad vykdant šalies tarptautinius įsipareigojimus iki 2006 m. pabaigos Nacionalinė oro erdvės stebėjimo ir kontrolės sistema būtų visiškai integruota į NATO vientisą oro gynybos sistemą;

20.3.4. Ginkluotės ir technikos remonto depas prižiūrės, remontuos ir modernizuos kariuomenės ginkluotę ir techniką (orlaivius, treniruoklius, oro erdvės gynybos ginkluotę, radioelektroninę įrangą, specialiąją antžeminę ir kitą techniką);

20.4. Karinės jūrų pajėgos užtikrins valstybės interesų teritorinėje jūroje, bendradarbiaujant su kitomis valstybės institucijomis išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe apsaugą, vykdys minų kenksmingumo pašalinimo užduotis, paieškos ir gelbėjimo operacijas, teisės aktų nustatyta tvarka teiks paramą kitoms valstybės institucijoms, suteiks priimančiosios šalies paramą sąjungininkių pajėgoms, prisidės prie kitų tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimo. Karinės jūrų pajėgas sudarys Karo laivų flotilė, Jūros ir pakrančių stebėjimo tarnyba ir Povandeninių veiksmų komanda;

20.4.1. Karo laivų flotilė vykdys išminavimo operacijas, patruliuos teritorinėje jūroje, išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe ir atliks paieškos ir gelbėjimo darbus. Lietuva skirs vieną minų paieškos laivą į NATO nuolatinės parengties priešmininių laivų junginį. Nuo 2008 m. nebus naudojamos *Grisha* klasės fregatos;

20.4.2. Jūros ir pakrančių stebėjimo tarnyba bus atsakinga už teritorinės jūros, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimą ir kontrolę;

20.4.3. Povandeninių veiksmų komanda atliks specialiąsias ir išminavimo operacijas;

20.5. Logistikos valdyba užtikrins logistikos paramą visai kariuomenei, teiks atitinkamą

priimančiosios šalies paramą sąjungininkių pajėgoms Lietuvoje, prisidės prie tarptautinių įsipareigojimų įgyvendinimo. Iki 2014 m. bus sukurti pajėgumai, kurie teiks kariuomenei būtiną logistikos paramą Lietuvoje ir už jos ribų. Logistikos valdybą sudarys Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytenio bendrosios paramos logistikos batalionas, Kunigaikščio Vaidoto tiesioginės paramos logistikos batalionas, Karo medicinos tarnyba, Materialinių išteklių departamentas, Sandėlių tarnyba ir Judėjimo kontrolės centras:

20.5.1. Bendrosios paramos logistikos batalionas teiks bendrąją logistikos paramą visiems kariniams vienetams ir vienetams, dislokuotiems už Lietuvos ribų, taip pat kurs specializuotus logistikos vienetus tarptautinėms operacijoms;

20.5.2. Tiesioginės paramos batalionas teiks tiesioginę paramą MPB „Geležinis Vilkas“. Tarptautinėje operacijoje esančiai bataliono dydžio pėstininkų grupei skirs vienetus, kurie teiks būtiną logistikos paramą;

20.5.3. Sandėlių tarnyba bus atsakinga už mobilizacinių išteklių (amunicijos, kuro, maisto) kaupimą, sandėliavimą, kariuomenės sandėlių administravimą ir kontrolę;

20.5.4. Materialinių išteklių departamentas bus atsakingas už technikos, ginkluotės, įrangos, degalų įsigijimą ir skirstymą kariniams vienetams, jų priežiūrą, taip pat aprangos ir ekipuotės standartizavimą;

20.5.5. Judėjimo kontrolės centras bus atsakingas už karinio transporto Lietuvoje lydėjimą ir saugojimą, karinių vienetų, krovinių gabenimo organizavimą, karinių vienetų judėjimo kontrolę;

20.5.6. Karo medicinos tarnyba vykdys karių sveikatos priežiūrą ir medicinos paramos teikimą karinių operacijų metu;

20.6. Mokymo ir doktrinų valdyba rengs krašto apsaugos sistemos personalo individualiojo mokymo planus, užtikrins jų įgyvendinimo kontrolę, koordinuos karių mokymo programų rengimą. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija, Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomasis pulkas (du mokomieji batalionai), Divizijos generolo Stasio Raštikio puskarininkių mokykla ir kitos karo mokymo įstaigos turės vadovautis Mokymo ir doktrinų valdybos nustatytais prioritetais ir standartais. Mokymo padalinių užduotys:

20.6.1. Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje bus rengiami karininkai Lietuvos kariuomenei;

20.6.2. Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke atrinkti privalomosios pradinės karo tarnybos kariai išeis bazinį karinio rengimo kursą. Tokį pat kursą ateityje turės išeiti ir aktyviojo rezervo kariai;

20.6.3. Divizijos generolo Stasio Raštikio puskarininkių mokykloje bus rengiami seržantai ir puskarininkiai;

20.7. atskirieji vienetai kariuomenėje bus Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo batalionas, Ryšių batalionas ir Karo policija:

20.7.1. Gedimino štabo batalionas užtikrins Jungtinio štabo veiklą ir atliks reprezentacines užduotis. Batalioną sudarys Garbės sargybos orkestras ir Garbės sargybos kuopa. Šio bataliono ryšių vienetas bus perkeltas į Ryšių batalioną;

20.7.2. Ryšių batalionas bus įkurtas 2010 m. Jis teiks kariuomenei strateginio ir operacinio lygmens vadovavimo ir valdymo bei ryšių paramą. Numatoma batalioną aprūpinti modernia mobiliąja ryšių įranga;

20.7.3. Karo policija skirs vienetus į bataliono dydžio pėstininkų grupę, vykdys nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų kariuomenėje prevenciją, jų atskleidimo ir tyrimo funkcijas.

21. Karo prievolės administravimo tarnyba prie Krašto apsaugos ministerijos tobulins kariuomenei reikalingų specialistų pritraukimo ir atrankos sistemą, užtikrins socialinių garantijų ir motyvavimo sistemos veikimą siekiant pritraukti ir išlaikyti krašto apsaugos sistemoje išsilavinusius ir gabius žmones.

22. Krašto apsaugos sistemos valdymo reforma bus baigta iki 2008 m. pabaigos:

22.1. strateginiu lygmeniu Krašto apsaugos ministerija bus atsakinga už saugumo ir gynybos politikos formavimą, strateginių planų, programų ir biudžeto rengimą, išteklių valdymą, personalo politikos ir reikalavimų nustatymą, įsigijimų politikos įgyvendinimą;

22.2. operacinio lygmens planavimą ir kontrolę atliks Jungtinis štabas, jis bus atsakingas už operacijų planavimą ir vykdymą, mokymų ir pratybų organizavimą, strategijose ir planuose numatytų uždavinių įgyvendinimą;

22.3. taktiniu lygiu kariniai vienetai palaikys kovinę parengtį ir skirs pajėgumus operacijoms; bus vykdomas karinių vienetų aprūpinimas ir administravimas;

22.4. krašto apsaugos sistemoje tam tikras specifines funkcijas atliks atskiros krašto apsaugos sistemos institucijos. Jų funkcijos ir plėtros kryptys taip pat bus tikslinamos vykdant krašto apsaugos sistemos institucijų valdymo reformą.

VII. VERTINIMO KRITERIJAI

23. Programos įgyvendinimo rezultatai bus nustatomi pagal šiuos kriterijus:

23.1. karinių vienetų, parengtų dalyvauti tarptautinėse operacijose kartu su sąjungininkių pajėgomis, pasirengimas;

23.2. Lietuvos oro erdvės, teritorinės jūros, išskirtinės ekonominės zonos ir kontinentinio šelfo stebėjimo ir kontrolės užtikrinimas;

23.3. krašto apsaugos sistemos pajėgumų, parengtų teikti pagalbą valstybės ir savivaldybių institucijoms Lietuvos teisės aktuose nustatytais atvejais, pasirengimas;

23.4. Lietuvos įsipareigojimų NATO vykdymo įvertinimas.

VIII. PROGRAMOS FINANSAVIMAS

24. Programos įgyvendinimas bus finansuojamas iš Krašto apsaugos ministerijai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų ir kitų teisėtai įgytų lėšų. Planuojant Krašto apsaugos ministerijai skiriamų asignavimų iš valstybės biudžeto panaudojimą, siekiama, kad išlaidų personalui išlaikyti dalis neviršytų 50 procentų visų krašto apsaugos sistemos išlaidų, o lėšų įsigijiniams (įskaitant ginkluotę ir karinės technikos įsigijimą bei modernizavimą) dalis turėtų kasmet didėti. 2006 m. Krašto apsaugos ministerijai iš valstybės biudžeto skirta 956,5 mln. Lt. Planuojant išteklius, prioritetas bus teikiamas perdislokuojamiems kariniams vienetais, galintiems dalyvauti NATO kolektyvinės gynybos ir kitose plataus spektro operacijose.

25. Krašto apsaugos ministerijai skiriamų asignavimų iš valstybės biudžeto panaudojimas planuojamas programiniu principu. Visi krašto apsaugos sistemos kuriami pajėgumai bus plėtojami tiksliai numatant personalo išlaikymo, įsigijimų, infrastruktūros plėtros, operacijų, techninės priežiūros ir kitas išlaidas. 2008 m. ir 2012 m. NATO pajėgų planavimo ciklą metu Lietuvai bus skirti nauji pajėgų pasiūlymai, kurie pareikalaus dar didesnių investicijų į krašto apsaugos sistemą. Todėl Krašto apsaugos ministerijai skiriami asignavimai iš valstybės biudžeto turi nuolat didėti ir pasiekti 2 procentų BVP lygį.

Krašto apsaugos sistemos
plėtros programos priedas

**MINIMALUS LĖŠŲ, REIKALINGŲ KRAŠTO APSAUGOS SISTEMOS PLĖTROS
PROGRAMAI ĮGYVENDINTI, POREIKIS 2007-2011 M. (MLN. LT)**

	2007 m.	2008 m.	2009 m.	2010 m.	2011 m.
Išlaidos (išskyrus lėšas ginklams ir karinei įrangai)	828	898	948	998	1048
Sandoriai (įskaitant lėšas ginklams ir karinei įrangai)	246	324	424	539	672
Iš viso	1074	1222	1372	1537	1720
Iš viso per 2007-2011 m.					6 925

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Nutarimas

Nr. [X-1135](#), 2007-05-17, Žin., 2007, Nr. 58-2228 (2007-05-26), i. k. 1071010NUTA00X-1135

Dėl Seimo nutarimo "Dėl Krašto apsaugos sistemos plėtros programos patvirtinimo" pakeitimo